

Verslag Seminar

Kredietunies: alternatief voor bankfinanciering

Seminar van Vereniging van Kredietunies in Nederland en BarentsKrans

Op 10 september 2014 organiseerde de Vereniging van Kredietunies in Nederland in samenwerking met BarentsKrans (advocaten en notarissen) een seminar over de toekomst van de kredietunies. Op een zeer drukbezochte bijeenkomst werd geanimeerd van gedachten gewisseld over de vraag hoe kredietunies een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van een van de grootste problemen in de hedendaagse Nederlandse economie: de kredietverstrekking aan het mkb, de innovatiemotor van onze samenleving.

Een gevarieerde groep inleiders schetste het palet van kansen, mogelijkheden en knelpunten.

Mr. **Roland Lampe**, oprichter en voorzitter van de Vereniging van Kredietunies in Nederland maakte de zaal nog eens duidelijk waarom nieuwe vormen van kredietverstrekking nodig zijn. Op alle fronten stagneert in ons land het verstrekken van kredieten aan het mkb, in het bijzonder de kleinere en middelgrote kredieten. Nergens in Europa hebben de kleine en middelgrote ondernemers het moeilijker om financiering te vinden voor

werkkapitaal, uitbreiding of investeringen. Banken kunnen deze kredietverstrekking nauwelijks rendabel uitvoeren en worden ook nog eens geconfronteerd met steeds strengere eisen van overheden en toezichthouders. Dus is het niet verwonderlijk dat ondernemers op zoek gaan naar alternatieven. Eén van de meest veelbelovende alternatieven is het opzetten van een kredietunie. Lampe benadrukte dat kredietunies vooral waardevol zijn omdat ze *maatschappelijk bankieren* weer mogelijk maken. Kredietunies zijn coöperatieve verenigingen zonder winstoogmerk; van, voor en door de (mkb-) ondernemers die er lid van zijn. Zij zijn zelf de kredietgevers en kredietnemers en vormen een *Common Bond*. Deelnemende ondernemers kunnen het ondernemerschap van kredietvragers heel goed beoordelen, ze kunnen kredietnemers coachen bij hun bedrijfsvoering en ze hebben goed zicht op het toevertrouwde geld. Lampe schetste het succes van kredietunies op tal van plekken in de wereld en maakte duidelijk dat ook in Nederland een goede toekomst wacht, zeker nadat de wetgever dit binnenkort nog beter mogelijk maakt. Mede dankzij CDA - Kamerlid Agnes Mulder die later ook nog sprak op dit seminar.

Prof. dr. **Jaap Koelewijn**, Professor of Corporate Finance aan de Nyenrode Business University, plaatste de betekenis van kredietunies in een historisch én een macro-economisch perspectief. Hij deed dit aan de hand van de geschiedenis van zijn eigen grootvader Willem van der Geest, 100 jaar geleden

medeoprichter van de Boerenleenbank Spakenburg. Het maatschappelijk bankieren dat daar ten toon werd gespreid ziet Koelewijn terug bij de huidige initiatiefnemers van kredietunies. Hij bevestigde het door Roland Lampe geschetste beeld dat mkb-financiering door de traditionele banken stagneert: "Ze willen niet, ze kunnen niet, ze mogen niet en ze krijgen vaak de verkeerde vragen". Tegelijkertijd waarschuwde hij ervoor, kredietunies te zien als de oplossing voor het gehele macro-economische probleem. Koelewijn ziet voor kredietunies, dankzij hun maatschappelijke impact, vooral een kraamkamer - en opvoedfunctie. Ook pleitte hij ervoor dat banken en kredietunies niet tegenover elkaar gaan staan. Zij hebben verschillende functies, die elkaar kunnen aanvullen.

Tweede Kamerlid drs. **Agnes Mulder** (CDA), indiener van het Wetsvoorstel Toezicht Kredietunies dat dit najaar zal worden behandeld, brak een lans voor het geven van voldoende wettelijke ruimte aan deze initiatieven. Daar is het wetsvoorstel dan ook op gericht. Voorkomen moet worden dat voor kredietunies eenzelfde strikt toezicht nodig is als voor banken. Er is alle reden om deelnemende ondernemers in de

verschillende branches en regio's het vertrouwen te geven en het oprichten van kredietunies niet met extreem zware eisen op te zadelen. Ook moeten de administratieve lasten beperkt kunnen blijven. Anders wordt de drempel voor het oprichten onnodig hoog. Mulder vertelde hoe zij op allerlei plaatsen in het land ondernemers spreekt, die naarstig op zoek zijn naar financiering. En ze onderstreepte dat het die ondernemers zijn waarvan wij allemaal verwachten dat zij onze economie er weer bovenop gaan helpen. Dan is de wet die nu is voorgesteld onontbeerlijk. Agnes Mulder gaf aan te verwachten dat het definitieve wetsvoorstel binnen enkele weken bij de Tweede Kamer zal liggen. Het advies van de Raad van State is inmiddels binnen en leidt niet tot ingrijpende wijzigingen. Eerdere debatten in de Tweede Kamer hebben duidelijk gemaakt dat daar een duidelijke meerderheid voor het voorstel bestaat. Ook vanuit het kabinet zijn positieve signalen gegeven. Al met al lijkt het erop dat de wettelijke basis onder kredietunies snel zal zijn verbeterd.

Tenslotte gingen mr. **Gidget Brugman** en mr. **Martijn van Ansem**, beide van BarentsKrans, in op de relevante zaken bij het oprichten en beheren van kredietunies. BarentsKrans is in nauwe samenwerking met de VKN het afgelopen jaar actief geweest in het opzetten van modellen voor statuten en reglementen voor kredietunies en andere instrumenten die initiatiefnemers kunnen helpen om slagvaardig en

adequaat een kredietunie op te zetten. Ook hebben VKN en BarentsKrans advies en bijstand geleverd aan de opstellers van het Wetsvoorstel Toezicht Kredietunies.

Mr. Brugman schetste de mogelijkheden onder het nieuwe wettelijke regime voor kleine en grote kredietunies. Ze liet zien wat er komt kijken bij het aantrekken en uitzetten van gelden. En ze maakte duidelijk dat voldoende aandacht moet worden gegeven aan juiste documentatie, aan het zorgvuldig formuleren van algemene voorwaarden en een huishoudelijk reglement. Mr. Van Ansem wees op noodzaak statuten en structuur van de

kredietunie goed te regelen. De kredietunie is een coöperatieve vereniging. Dat wil zeggen dat de leden het voor het zeggen hebben. De Algemene Ledenvergadering is het hoogste orgaan. De dagelijkse leiding over de werkzaamheden is in handen van een door de ALV aan te wijzen bestuur (het aanstellen van een Raad van Toezicht is wenselijk). Als een kredietunie in omvang groot genoeg is kan het instellen van commissies, waaronder een kredietcommissie worden overwogen.

Na de inleidingen volgde een zeer actieve discussie onder leiding van Mr. **Joost Huijgen** (BarentsKrans). De organisatoren hadden twee initiatiefnemers van reeds gestarte kredietunies uitgenodigd om hun ervaringen met de zaal te delen: **Michiel Werkman** van Kredietunie Stad Amsterdam en **Toon Lepoutre** van Naoberkrediet uit de Achterhoek. Beide wonden er geen doekjes om. Ze gaven aan dat het oprichten van een kredietunie vraagt om een gedreven groep initiatiefnemers met doorzettingsvermogen. Er komt heel wat bij kijken: organisatorisch, juridisch en financieel. Gelukkig is er de VKN die aspirant - kredietunies bijstaat. Maar dan nog moet er veel gebeuren. Het is essentieel dat bij het initiatief ondernemers worden betrokken die in de regio of in de branche een goede uitstraling en reputatie hebben. En dat er ook wordt gewerkt aan goede relaties met de overheid. Bij het oprichten van een kredietunie moeten kosten worden gemaakt (men noemt bedragen van ca. € 50.000). Voor de financiering daarvan kan o.m. naar de overheid worden gekeken. Beide ondernemers waarschuwen dus om het oprichten van een kredietunie niet te licht op te vatten. Maar ze onderstreepten tegelijkertijd dat het moment dat je het eerste krediet kunt verstrekken ongeëvenaard is. Dat maakt heel wat goed!

De bijeenkomst werd afgesloten met een informeel samenzijn.

Wenst u een afschrift van een of meer presentaties te ontvangen? Stuur dan een mail aan: info@kredietunie.nl